

Станува сè поочигледно дека и американската и руската дипломатија го користат Косово како полигон за одмерување на силите. Едните за да ги зачуваат позициите кои ги стекнаа пред десеттина години, а другите за да ги вратат угледот и моќта пред светската заедница. Ниту на Вашингтон му се на преден план правата на Албанците и потребата тие да имаат уште една своја држава, ниту на Москва ѝ е премногу битен територијалниот облик на српската држава. Големите сили само ги чуваат и ги шират своите геополитички интереси на сметка на зајадените балкански народи. Српската и албанската страна тоа многу добро го знаат, но ќе ја продолжат играта, затоа што премногу долго ја играат. Веќе е доцна да се вратат назад. Уште долго големите сили ќе тапкаат во место во обидот да изнајдат трајно решение за областа. Не седмици и месеци, туку уште години ќе бидат потребни за да се доближат ставовите на Србите и на косоварите. Веројатно тоа најдобро и најбезболно ќе го направи времето.

Пишува: Мишко ТАЛЕСКИ

Судирот меѓу Србите и Албанците за Косово спласнува, но затоа, пак, за истото прашање тој се засилува меѓу Русите и Американците. Никој не можеше да претпостави и да поверува дека битката меѓу западната и источната хемисфера ќе се вжешти до тоа ниво, така што ќе може да предизвика сериозни последици во меѓусебните односи. Додека Вашингтон се бори на неколку фронта низ планетата, Москва вешто го користи тоа и се обидува на луциден начин да ја слабее позицијата на Белата кука токму преку косовското прашање. Утврдувањето на

Е, КЕ БИДЕ НЕЗАВИСНО!

КОСОВО МЕЃУ П И ТАЈВАНСКА

статусот на покраината веќе го изгуби значењето и сега сè почесто се говори за територија која е предмет на сериозен судир меѓу САД и Русија. Неколку години се најавува независност за Албанците од Србија, но тоа никако да се случи. проблемот се одложува за неколку седмици, па неколку месеци, а месеците прераснаа во години... За целиот овој период, Западот можеше најмалку пет пати досега да ја прогласи независноста. Зошто тоа не го направи?

КОСОВО ВО ИЗБОРНАТА ШЕМА НА САД И НА РУСИЈА

Полека како да спласнува реториката за еднострано признавање на протекторатот, ги нема секојдневните изјави дека Приштина сама во косовското собрание ќе прогласи независност. Дали денес толку тежи гласот на Москва во меѓународните односи? Зарем Кремљ стана помокен од ЕУ и од САД за да го диктира темпото на преговорите и да ги одврка западните структури од намерите да го направат чекорот кој одамна им го ветице на Албанците? Играта

станува многу поинтересна. Во целиот овој хаос Европа игра "оросписки", како што вели професорот Марјановиќ, па и сама не знае кој пат да го фати. Поделена како никогаш досега, таа претставува обичен декор во преговарачката тројка и се поставува така како што ќе ѝ наметнат американската и руската страна. Брисел е најранлив кога се зборува за поделбата на покраината и тука постои најдлабок јаз меѓу земјите-членки. Дурри и двете страни, Белград и Приштина, доколку се договорот да ја поделат косовската територија, поголем број од земјите на ЕУ ќе останат на позиција дека тоа не треба да се случи и дека ќе има големи последици по целиот континент. Европа е поделена на две дипломатски хемисфери и секоја од нив застапува своја политика, различна од спротивната. Поддршката за независност на Косово оди по линијата Британија, Германија, Франција... додека против тоа се Шпанија, Романија, Словачка, а во последно време и Бугарија. Оттука, САД и Русија не можат да очекуваат некоја конкретна европска помош во спроведувањето на сопствените планови. Очигледно е дека не може набрзо да се обезбеди европско консолидирање по прашањето за Косово. Можеби и затоа овој проблем САД и

Е, НЕМА ДА БИДЕ НЕЗАВИСНО!

АЛЕСТИНСКАТА ТА ОПЦИЈА

ЕДНАШ МОРА ДА СЕ ПРЕСЕЧЕ... НО, КОГА И КАКО?

Денес оправдано Косово го нарекуваат најсложениот европски проблем. Географската поставеност и демографските аспекти ги загрижуваат дипломатските кругови во центрите на моќта, па затоа сè потешко може да се изнајде компромисно решение кое би ги задоволело двете спротивставени страни. Но, не се само тие во прашање. На посреден или на непосреден начин рефлексииите ќе ги почувствуваат и земјите од регионот. Македонија не може

вечно да гледа одбранбен механизам во охридскиот Рамковен договор, Босна и Херцеговина е свесна дека евентуалната независност на јужната српска покраина ќе доведе до отцепување на Република Српска, Црна Гора потсвесно стравува за областите околу Плав и Гусиње, кои покажуваат амбиции за спојување со идната косовска држава... Со еден збор, Балканот се плаши од голема Албанија. Оттука, големите играчи, истите оние кои го надуваа балонот со проблеми, треба да одлучат што понатаму со Косово. Ќе живее по примерот на Тајван, кој е составен дел на Кина, но има свој систем на управување или ќе ја дели судбината на Палестина, која четири децении по пат на војна го бара правото на државност, но никако да го добие.

Русија го направија биполарен, кој ќе се решава во односите меѓу вашингтонската и московската администрација. Тој проблем особено е важен сега, во предвечерјето на претседателските избори во Америка и во Русија. И двете држави полека влегуваат во фаза кога ќе се одмеруваат силите за избор на нов шеф на државата, па оттука презентирањето извесна слабост пред ривалот во меѓународната сфера, може да се покаже како катастрофален за исходот од изборите. Значи, во никој случај, и Буш и Путин нема да отстапат од првичните идеи за независност, односно за автономија на Косово. Доколку отстапат од тоа, нивните внатрешдржавни противници лесно ќе го искористат како адут при изборот за нови водачи во Белата куќа и во Кремљ. Напротив, наредните месеци и САД и Руската федерација ќе бидат уште поцврсти во своите ставови дека застапуваат оправдани тези.

"Единството на Европа е поважно од судбината на Косово. Постојат разлики по тоа прашање, особено сега кога Русија зборува премногу гласно. Тука треба да се земат предвид разни аспекти - решение кое ќе ги задоволи сите страни, кое ќе го зачува единството на ЕУ и решение кое ќе ја испочитува позицијата на Москва. Франција е против поделбата и се залага за Косово во своите историски граници. Секоја друга опција би била штетна за регионот, но и за Европа".

Бернард Кушнер

ЕВРОПА ВО БУНИЛО

Европа тешко може да го признае Косово како независна држава без одлука на светската организација, но затоа, пак, решена е да соработува со него на повеќе полиња - ќе ги признае косовските пасоши, во Приштина ќе отвори канцеларии за односи наместо дипломатски претставништва, а се размислува и за испраќање европски вооружени сили, со цел да се избегнат руското вето и кавгата со Вашингтон. Во тешкиот судир меѓу САД и Русија, Ев-

Коментар

"Засега никој не размислува за еднострано признавање на Косово. Таквите најави се преуранети и несериозни. Преговорите кои продолжија ќе бидат без епилог, тоа е јасно. Србија го промени Уставот и им даде строги правила на своите преговарачи. Ниту ставот на Косово може да се промени... Земјите кои го опкружуваат Косово треба да бидат активни по неговото прашање, но не и актери. Главен актер во пронаоѓањето на решението треба да биде ЕУ".

Марти Ахтисари

"Ако српската и албанската страна најдат компромис околу прашањето за поделба на Косово, тогаш јас би можел да го прифатам тој проект. Но, тоа решение треба да биде одржливо на долг рок и под постојана контрола на ЕУ. Блокадата која е присутна веќе подолго време мора да се отстрани. Доколку поделбата е клуч за тоа, тогаш немам ништо против".

Максим Верхаген, шеф на холандската дипломатија

"Во овој период поделбата на Косово официјално не се разгледува, но како опција е влезена во секоја торба на дипломатите кои преговараат за иднината на областа. Најверојатно конечното решение ќе биде де факто поделба на северен српски дел и на јужен албански дел. За многумина тоа е опасно решение, но Белград и Приштина тука се најблиски во ставовите. Сè друго е губење време".

Рој Стафорд, стручњак за Балканот

ропа сака да ја преземе улогата на амортизер на нараснатите спротивставувања на светските сили. Но, очигледно е дека нејзината мисија ќе претрпи неуспех, затоа што и Белата кука и Кремљ многу не размислуваат за меѓународните последици. Цврстината на Путин во косовскиот случај се должи на неговите проценки дека тој може многу да добие од целиот циркус и со тоа да им врати на западните земји за понижувањето кое тие ѝ го приредија на Русија во деведесеттите години на минатиот век, кога си поигруваа со пијаниот Елцин. Од друга страна, пак, бранејќи го ставот на Србија, тој го бутка западниот свет кон опцијата да го прекрши меѓународното право, докол-

АЛБАНСКО-СРПСКАТА БИТКА ПРЕРАСНУВА ВО АМЕРИКАНСКО-РУСКА БОРБА ЗА КОСОВО

ку Косово се здобие со независност надвор од ООН. Од тој процес Русија ќе се обиде да извлече двојна корист - прво, ќе го обвини Западот за поигрување со меѓународните норми, а потоа ќе го примени истиот рецепт со Грузија и со Молдавија. Дури тогаш лавиринтот ќе биде без излез од корсокакот. Главниот недостаток и во водењето на последниот круг преговори за Косово е немањето слух за постигнување договор, па како да се настојува на крај двете страни да ја прифатат поделбата на покраината. Кога таа опција почна да се врти во дипломатските кругови, дури тогаш меѓународната заедница започна да размислува за светското право и за суверенитетот на државите. Не можело да се дели територијата на Косово, а можело да се дели територијата на Србија. Повторно двојни стандарди. Албанската страна и натаму верува во поддршката на Вашингтон, а српската во правото за контрола на националниот суверенитет, меѓународното право, но и на ветувањата на Русија. Кога ќе се увиди дека нема поместување од статус кво позицијата, последната опција ќе биде разграничувањето. Тој процес ќе биде најтежок за Европа, бидејќи таа не е подготвена за такви луксузи. Некои аналитичари прогнозираат дека токму поделбата ќе биде иницијална каписла за отпочнување нови насилства, но други, пак, укажуваат дека и самото отцепување на Косово од Србија не е ништо помалку ризично.

ProMedia

hpstore

ProMedia

...printeri, skeneri, multifunkcionalni uredi,
telefaks aparati, kopiri, ploteri, digitalni kameri...

PRODAŽBA I SERVIS

business partner

tel. 02/ 3215980

ProMedia